

burgemeester van Zaandam, de SDAP'er in 't Veld) die van mening waren dat juist de zes grote democratische partijen in hun samengaan de kern moesten vormen van een nationaal afweersfront. Die tegenstelling (welke zich in die tijd ook in de pers manifesteerde¹) kwam naar voren toen aan Homan (die als inleider optrad) gevraagd werd, wat hem van de activiteit der politieke partijen bekend was; 'ik antwoordde', schreef hij later, 'dat die blijkbaar bleven zwijgen en dat zulks wel goed was omdat zij na wat zij tevoren niet hadden gedaan (ik doelde op de werkloosheidstijd) nu niet in staat zouden zijn, onze honderdduizenden jongeren tot enthousiasme te brengen.' Hierop volgde 'een verwarde discussie'.²

De vergadering had geen ander resultaat dan dat Reinink het voorzitterschap van de Nederlandse Gemeenschap aan Homan overdroeg en dat een soort uitvoerend comité van achttien personen gevormd werd om zich over mogelijke actie in de toekomst te beraden; het is, schijnt het, niet één keer bijeengekomen.

De ontwikkeling ging namelijk plots een andere richting uit.

In de vergadering ten departemente was door in 't Veld aan Homan meegedeeld dat tussen de voormannen van de zes grote democratische partijen allerlei besprekingen gaande waren; hem was aangeraden, zijn licht op te steken bij de voorzitter der liberalen, de Leidse hoogleraar Telders, hem uit zijn studententijd al bekend. Homan zocht Telders op 27 juni op. Hij kreeg van deze te horen, dat de zes grootste partijen inderdaad al ver gevorderd waren met de vorming van een nationaal blok en dat gewerkt werd aan een gemeenschappelijk manifest. 'Houd met uw actie op', betoogde Telders min of meer. 'Niemand heeft u mandaat gegeven. Niet *uw* groep maar de politieke partijen zijn de constitutionele vertegenwoordigers van ons volk.' 'Ik heb daarop geantwoord', aldus Homan, 'dat ik dat laatste principieel ontkende, aangezien een politieke partij als zodanig geen officiële betekenis heeft. Overigens verklaarde ik mij bereid, besprekingen hierover mede te maken.'³ Van die bereidheid deed Homan mededeling aan Einthoven, de Quay en Reinink en voor Einthoven was zulks aanleiding om zich terug

¹ Zo bepleitte de katholieke *Maasbode* op 26 juni de vorming van een 'nationaal blok' van de zes grote partijen waar men de Staatkundig Gereformeerde Partij en de Christen-Democratische Unie ook in kon opnemen. Volgens het *Algemeen Handelsblad* (21 juni) moest echter 'een nieuw huis' gebouwd worden waarvoor 'de beste krachten van ons volk, zij met ideeën, inzicht, moed en een open geest voor de wentelende tijd', elkaar dienden te vinden. Het *Utrechts Dagblad* (21 juni) wilde onder 'de besten en de kundigsten uit de Nederlandse geleerden' ook NSB'ers opnemen. ² J. Linthorst Homan: 'Tijdskenning', p. 93. ³ J. Linthorst Homan: 'Kort overzicht van de voorgeschiedenis der Nederl. Unie', p. 2.